

ЛІТЕРАТУРА

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

Кафедра менеджменту
підприємницької діяльності

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

навчальна програма та методичні рекомендації для
практичної та самостійної роботи
для студентів усіх форм навчання спеціальності
053 «Психологія»

Тернопіль -2017

Владимир О. М. Навчальна програма та методичні рекомендації для практичної та самостійної роботи з дисципліни «Основи підприємницької діяльності» для студентів усіх форм навчання спеціальності 053 «Психологія» / О. М. Владимир, П. Д. Дудкін, І.Б. Федішин, Р.П. Шерстюк.. – Тернопіль: ТНТУ, 2017. – 36 с.

Навчальна програма та методичні рекомендації містять вступ, тематичний план, зміст дисципліни “Основи підприємницької діяльності”, плани практичних занять (теми рефератів, питання для самоконтролю), методичні вказівки до виконання самостійної роботи, питання для самостійного вивчення, зразок тестів модульного контролю, методичні вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, перелік питань, що виносяться на залік, а також список рекомендованої літератури.

Укладач: Владимир Ольга Михайлівна

Рецензент: Кирич Н. Б., д.е.н., проф.

ВСТУП

Економіка будь-якого суспільства представлена сукупністю різних видів діяльності, направленої на створення матеріальних благ та їх доставляння до споживача. Одним з основних видів людської діяльності в ринковій економіці є підприємницька.

За своєю економічною природою підприємницька діяльність – це економічні відносини, що виникають між людьми з приводу організації власної справи, виробництва, їх функціонування з метою отримання прибутку.

Підприємництво є однією з головних складових ринкової системи господарювання. На нього покладено розв'язання таких важливих економічних і соціальних завдань, як насичення національного ринку різноманітними благами, розв'язання проблеми зайнятості населення та сприяння становленню середнього класу, розвиток конкуренції, формування господарської культури тощо.

Навчальна дисципліна «Основи підприємницької діяльності» належить до циклу нормативних, науково-природничих дисциплін за фаховим спрямуванням спеціальності 6.0401 «Психологія»

Метою вивчення дисципліни «Основи підприємницької діяльності» є формування системи базових знань із організації, функціонування та правового регулювання підприємницької діяльності, а відтак формування підприємницького мислення. Курс спрямовано на ознайомлення з історичними передумовами виникнення підприємництва та з його розвитком у суверенній Україні, з поглядами на підприємництво провідних українських і зарубіжних вчених-економістів, на оволодіння теоретичними навичками з організації та управління власною справою, на вміння використовувати інструментарій менеджменту та маркетингу у підприємницькій діяльності.

Предметом дисципліни є вивчення та дослідження закономірностей організації та розвитку підприємницької діяльності, законів та принципів функціонування підприємств, ролі підприємництва у розвитку економічно-соціального, науково-технічного та інноваційного розвитку країни

Для досягнення поставленої мети у дисципліні поставлені такі **основні завдання**:

- з'ясувати місце дисципліни у навчальному процесі, розкрити її основну мету та визначити основні категорії підприємництва;
- дати чітке уявлення про загальнотеоретичні засади підприємництва;
- ознайомити із сучасним станом розвитку підприємництва та його проблемами;
- сформуванню у студентів цілісне бачення проблем підприємницької

діяльності;

- озброїти студентів навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи.

Навчальна програма та методичні рекомендації покликані допомогти студентам у підготовці до практичних занять з курсу „Основи підприємницької діяльності”. Кожна тема, яку розглянуто, містить:

- 1) план заняття, тобто перелік питань, які винесено для обговорення;
- 2) перелік тем рефератів, які дають змогу глибше ознайомитися з науковими здобутками провідних вчених-економістів та практичними результатами відомих підприємців, з’ясувати проблеми і напрями розвитку підприємництва в Україні та світі;
- 3) список рекомендованої літератури – перелік підручників, навчальних посібників і наукових видань, опрацювання яких дає необхідний мінімум знань для участі в обговоренні питань теми.

Дисципліна “Основи підприємницької діяльності” тісно пов’язана з такими навчальними курсами, як “Менеджмент”, “Основи економічних теорій”, “Соціально-психологічні аспекти в бізнесі”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

№ п/п	Змістовні модулі	Назва теми	Кількість годин			
			Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студента	Всього
МОДУЛЬ 1. Зміст та організація підприємницької діяльності						
1.	ЗМ1	Сутність бізнесу та підприємництва	2	2	5	9
2.	ЗМ2	Підприємство як організаційна структура підприємництва.	2	2	6	10
3.	ЗМ3	Правові основи організації бізнесу в Україні	2	2	7	11
4.	ЗМ4	Фінансування підприємницької діяльності	2	2	7	11
МОДУЛЬ 2. Підприємництво та зовнішнє середовище						
5.	ЗМ5	Система оподаткування в Україні.	2	2	6	10
6.	ЗМ6	Основи менеджменту.	2	2	6	10
7.	ЗМ7	Комерційна діяльність підприємницьких структур	2	2	6	10
8.	ЗМ8	Зовнішньоекономічна діяльність підприємств.	2	2	6	10
РАЗОМ:			16	16	49	81

ЗМІСТ
дисципліни
«ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

**Модуль 1. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Змістовний модуль 1. СУТНІСТЬ БІЗНЕСУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Подібність та відмінність бізнесу та підприємництва. Види бізнесу, підприємництво як різновид бізнесу. Найперспективніші сфери підприємницької діяльності. Власність, її суб'єкти та об'єкти, відносини власності, право власність.

Змістовний модуль 2. ПІДПРИЄМСТВО ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНА
СТРУКТУРА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Принципи організації підприємницької діяльності. Функції підприємництва. Найменування підприємства та порядок його вибору. Організаційно-правові форми підприємництва. Види підприємств та різновиди їх об'єднань. Види господарських товариств. Управління акціонерним товариством.

Змістовний модуль 3. ПРАВОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В
УКРАЇНІ

Методи пошуку підприємницької ідеї. Обґрунтування вибору організаційно-правової форми підприємницької діяльності. Процес створення власної справи. Засновницькі документи новоствореного підприємства. Статут приватного підприємства. Засновницький договір та його структура. Статутний капітал підприємства, джерела та особливості його формування. Процедура державної реєстрації юридичних осіб і приватних осіб – підприємців. Ліквідація та реорганізація підприємства. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності.

Змістовний модуль 4. ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

Суть фінансів, грошових та фінансових відносин. Функції фінансів.

Фінансування підприємницької діяльності. Внутрішні та зовнішні джерела залучення фінансів. Лізинг, факторинг та форфейтинг. Інвестиції, їх види та особливості залучення та використання. Банківський та комерційний кредит. Принципи кредитування.

Модуль 2. ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Змістовний модуль 5. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Система оподаткування підприємницької діяльності в Україні. Суб'єкти податкових правовідносин, податкова система. Податкова ставка та податкова пільга. Функції та види податків. Загальнодержавні податки та збори. Місцеві податки та збори. Методи нарахування податків. Державний бюджет. Особливості оподаткування юридичних і фізичних осіб – підприємців.

Змістовний модуль 6. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Менеджмент і його значення у підприємництві. Рівні менеджменту та типи менеджерів. Критерії успішності підприємницької діяльності. Функції менеджменту у забезпеченні ефективної діяльності підприємства. Планування підприємницької діяльності. Визначення стратегії діяльності. Побудова структури підприємства та визначення повноважень працівників. Мотивація. Контроль у підприємницькій діяльності. Організаційні комунікації, їхня роль у забезпеченні ефективної роботи підприємства. Організаційні рішення та процедура їхнього ухвалення у підприємстві.

Змістовний модуль 7. КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

Маркетинг, його концепції. Концепція вдосконалення виробництва. Концепція удосконалення благаТовар, товарна марка і товарна політика. Життєвий цикл товару. Ціна, визначення ціни товару залежно від життєвого циклу товару.. Реклама та її роль у підприємстві. Стимулювання збуту, зв'язки з громадськістю та особистий продаж. Ринок посередників.

Змістовний модуль 8. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Напрями зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічних операцій. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічної стратегії держави. Мито, квоти, ліцензування експорту та імпорту, національні стандарти. Методи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття та види валюти. Валютний курс. Платіжний баланс країни.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття з дисципліни «Основи підприємницької діяльності» проводяться для студентів денної форми навчання. Їх мета – поточна перевірка рівня засвоєння студентами навчального матеріалу з окремих навчальних елементів дисципліни, які винесені на практичні заняття, оцінка набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового бізнес-мислення з розкриттям підприємницького потенціалу, який повинен стати визначальним фактором розвитку вітчизняної економіки, шляхом впровадження інновацій у підприємницьку діяльність, розвитку виробництва, сприяння науково-технічного прогресу та досягнення соціально-економічного ефекту.

Крім цього, на практичних заняттях передбачається розв'язання типових завдань та проведення тестового контролю, що дозволяє здійснювати перевірку рівня засвоєння навчального матеріалу курсу.

На практичні заняття виносяться найважливіші й найскладніші питання дисципліни. При підготовці до занять потрібно передусім прочитати конспект лекцій з відповідного змістового модуля, вивчити понятійний апарат і осягнути логіку навчального матеріалу. Далі доцільно звернутися до вивчення рекомендованої літератури відповідно до конкретного змістовного модуля.

Тема 1: Сутність бізнесу та підприємництва

1. Поняття бізнесу та підприємництва
2. Власність як економічна основа підприємництва

Літературні джерела: 1; 2; 3; 10; 15; 17.

Теми рефератів:

1. Видатні бізнесмени світу та історія їх успіху.
 2. Видатні бізнесмени України.
 3. Еволюція відносин власності та новітні форми власності.
 4. Обмеження в підприємницькій діяльності.
 5. Економічна основа підприємництва.
 6. Види підприємницької діяльності.
- Проблеми розвитку підприємництва в Україні.

Теоретичні питання:

1. У чому полягає сутність поняття "економіка"? Охарактеризували його складові.

2. Що є рушійною силою економіки?
3. Що таке бізнес і що є його економічною основою?
4. Що таке стратегія та тактика бізнесу?
5. У чому різниця між поняттями “бізнес”, “підприємництво”, “діло”?
6. Які є форми бізнесу? В чому їх сутність?
7. Що таке власність? Які існують форми власності в Україні

Тема 2. Підприємство як організаційна структура підприємництва

1. Поняття і функції підприємництва
 2. Види підприємств в Україні, та види їх об'єднань
 3. Поняття і види господарських товариств
 4. Особливості створення підприємства у вигляді акціонерного товариства
- Літературні джерела: 4; 6; 9; 12; 16.*

Теми рефератів:

1. Принципи діяльності підприємств.
 2. Порядок укладання трудового контракту та його суттєві умови.
- Організаційні форми підприємництва.
Види господарських товариств та їх характеристика.
Франчайзинг як форма підприємницької діяльності.
Форми об'єднань підприємств в Україні.

Теоретичні питання:

1. Розкрийте сутність поняття "юридична особа", "фізична особа" та "підприємство".
2. Розкрийте сутність класифікації юридичних осіб відповідно до вимог чинного законодавства.
3. Як слід обирати назву підприємства?
4. Які види підприємств в Україні Ви знаєте?
5. Які види об'єднань підприємств в Україні Ви знаєте
6. Дайте визначення поняттю "договір"?
7. Які види договорів працівників з адміністрацією Ви знаєте? Назвіть їх особливості.
8. У чому полягає сутність кадрової політики підприємства?

9. Пояснити необхідність мотивації працівників.
10. Охарактеризуйте форми оплати праці.

Тема 3 Правові основи організації бізнесу в Україні

1. Принципи та умови організації бізнесу. Механізм створення власної справи.
2. Установчі документи та їх підготовка.
3. Порядок формування статутного капіталу.
4. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
5. Ліцензування і патентування підприємницької діяльності.
6. Ліквідація та реорганізація суб'єктів підприємницької діяльності.

Літературні джерела: 8; 9; 10; 16.

Теми рефератів:

1. Як розпочинав свою справу один із відомих бізнесменів? (особу вибрати самостійно).
2. Найприбутковіші підприємства сьогодення.
3. Найгучніші справи про банкрутство.
4. Державна політика підтримки підприємництва.
5. Проблеми правового забезпечення підприємництва в Україні.
6. Порядок патентування підприємницької діяльності.
7. Механізм державного регулювання підприємницької діяльності.
8. Технологія розробки бізнес-плану.
9. Структура бізнес-плану.

Теоретичні питання:

1. Що таке статутний капітал, установчі документи та яке їх призначення?
2. Який порядок державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності зі створенням і без створення юридичної особи?
3. З якого моменту підприємство набуває статусу юридичної особи?
4. Назвати випадки, коли необхідно придбавати патент, а коли - ліцензію для здійснення господарської діяльності підприємства.
5. Яким чином може бути припинено діяльність підприємства?

Тема 4: Фінансування підприємницької діяльності

1. Поняття та функції фінансів.

2. Джерела фінансування діяльності підприємства.
3. Нетрадиційні джерела фінансування підприємницької діяльності: лізинг, факторинг.
4. Інвестування у підприємницькій діяльності..

Літературні джерела: 5; 12; 16; 18.

Теми рефератів:

1. Фінансові ресурси підприємства: поняття, складові та їх характеристика.
2. Порядок формування та використання прибутку підприємства.
3. Найвідоміші інвестори світу.
4. Джерела фінансування підприємництва в Україні.
5. Фінансово-кредитне підприємництво.
6. Види лізингу.

Теоретичні питання:

1. Охарактеризувати поняття "фінанси". Визначити різницю між поняттями "фінанси" та "гроші".
2. Назвати функції фінансів, дати їм характеристику.
3. Назвати види джерел фінансування діяльності підприємства. Охарактеризувати їх складові.
4. Визначити призначення лізингу. Описати порядок взаємовідносин між підприємствами при здійсненні лізингових операцій.
5. Розкрити зміст поняття "факторинг". Назвати його переваги та недоліки.
6. Визначити зміст поняття "інвестиції". Охарактеризувати суб'єкти, об'єкти інвестицій, їх види.

Тема 5. Система оподаткування в Україні

1. Поняття і значення податків.
2. Види податків.
3. Методи нарахування та утримання податків. Державний бюджет.

Літературні джерела: 9; 11; 16.

Теми рефератів:

1. Історичний аспект виникнення податків.
2. Значення податків у формуванні державного бюджету України.
3. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
4. Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб.
5. Фіксований податок для суб'єктів малого підприємництва.

Теоретичні питання:

1. Що таке податки? Навести приклади.
2. Назвати та охарактеризувати функції податків.
3. Назвати основні елементи системи оподаткування та охарактеризувати їх.
4. Чим відрізняються суб'єкти оподаткування від суб'єктів податкових правовідносин?
6. За якими ознаками класифікують податки?
7. Назвати та охарактеризувати основні види податків.
8. Які існують методи стягнення податків?
9. Що таке державний бюджет України?

Тема 6. Основи менеджменту

1. Поняття, сутність і види менеджменту.
 2. Функції менеджменту.
 3. Процес прийняття управлінських рішень.
- Літературні джерела: 10; 11; 13.

Теми рефератів:

1. Стилi керівництва.
2. Вимоги, які ставляться до сучасного менеджера.
3. Кар'єра одного з відомих менеджерів: власний шлях успіху.
4. Сутність корпоративного управління.
5. Суть, значення та види мотивації.

Теоретичні питання:

1. Що таке менеджмент і як він розвивався?
2. Які види менеджменту Ви знаєте?
3. Які функції менеджменту Ви знаєте? Коротко охарактеризуйте кожен з них.
4. У чому, на Ваш погляд, полягає важливість прийняття управлінських рішень?
5. Яка послідовність прийняття раціональних рішень?

Тема 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур

1. Поняття маркетингу та його роль у бізнесі.

2. Поняття та класифікація товарів.
3. Торгівля і комерція: їх зміст, класифікація та відмінності.
4. Зовнішня і міжнародна торгівля у бізнесі. Умови поставок у міжнародній торгівлі.
5. Комерційні угоди і посередництво у бізнесі.

Літературні джерела: 14; 16; 19.

Теми рефератів:

1. Основні принципи маркетингу.
2. Роль та значення посередницького підприємництва.
3. Комерційне підприємництво.

Теоретичні питання:

1. Розкрийте суть маркетингу, назвіть його види та охарактеризуйте їх.
2. Сегментація ринку. Що це за процес? Для чого проводиться сегментація?
3. Що таке життєвий цикл товару, з яких етапів він складається? Охарактеризуйте ці етапи.
4. Що Ви розумієте під ринковою атрибутикою товару? Дайте характеристику основних ринкових атрибутів товару.
5. Яка відмінність між торгівлею і комерцією, зовнішньою та міжнародною торгівлею? Назвіть форми розрахунку між партнерами.
6. Дайте перелік посередницьких операцій.

Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств

1. Поняття і види зовнішньоекономічної діяльності підприємств.
2. Методи здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
3. Валюта та платіжний баланс.

Літературні джерела: 7; 9.

Тема для реферату:

1. Види посередників у зовнішньоекономічній діяльності.
2. Державні та міжнародні організації підтримки підприємництва в Україні.
3. Характеристика платіжного балансу України

Теоретичні питання:

1. Що розуміють під зовнішньоекономічною діяльністю підприємства?

Охарактеризуйте основні її види.

2. Які обмеження зовнішньоекономічної діяльності може встановлювати держава? Які цілі при цьому вона переслідує?
3. Які методи здійснення зовнішньоекономічної діяльності Вам відомі? Чим вони відрізняються?
4. Поясніть, чим зумовлений поділ валют на вільноконвертовані, частково конвертовані та неконвертовані. Наведіть приклади кожної з них.
5. Що таке платіжний баланс? Які складові платіжного балансу Ви знаєте?

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

*Самостійна робота над навчальною дисципліною для студентів
включає:*

- *опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;*
- *вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного
опрацювання;*
- *розв'язання і письмове оформлення завдань та доповідей;*
- *підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів;*
- *підготовка до проведення контрольних заходів (здача змістових модулів,
заліку).*

Самостійна робота виконується перед семінарським заняттям за відповідною темою змістовного модуля. Література використовується відповідно до планів самостійної роботи студентів.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Номер теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. Зміст та організація підприємницької діяльності		
<i>Змістовний модуль 1. Сутність бізнесу та підприємництва</i>		
Тема 1	Опрацювання лекційного матеріалу лекції № 1, підготовка до практичного заняття. Опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання. <i>Літературні джерела: 1; 2; 3; 10; 15; 17.</i>	5
<i>Змістовний модуль 2. Підприємство як організаційна структура підприємництва</i>		
Тема 2	Опрацювання лекційного матеріалу лекції № 2, підготовка до практичного заняття. Опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання. <i>Літературні джерела: 4; 6; 9; 12; 16.</i>	6
<i>Змістовний модуль 3. Правові основи організації бізнесу в Україні.</i>		
Тема 3	Опрацювання лекційного матеріалу лекції № 3, підготовка до практичного заняття. Опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання. <i>Літературні джерела: 8; 9; 10; 16.</i>	7
<i>Змістовний модуль 4. Фінансування підприємницької діяльності</i>		
Тема 4	Опрацювання лекційного матеріалу лекції № 4, підготовка до практичного заняття. Опрацювання	7

	питань, винесених на самостійне опрацювання. <i>Літературні джерела: 5; 12; 16; 18.</i>	
МОДУЛЬ 2. Підприємництво та зовнішнє середовище		
<i>Змістовний модуль 5. Система оподаткування в Україні.</i>		
Тема 5	Опрацювання лекційного матеріалу лекції № 5, підготовка до практичного заняття. Опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання. <i>Літературні джерела: 9; 11; 16.</i>	6
<i>Змістовний модуль 6. Основи менеджменту.</i>		
Тема 6	Опрацювання лекційного матеріалу лекції № 6, підготовка до практичного заняття. Опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання. <i>Літературні джерела: 1; 8; 13; 14.</i>	6
<i>Змістовний модуль 7. Комерційна діяльність підприємницьких структур.</i>		
Тема 7	Опрацювання лекційного матеріалу лекції № 7, підготовка до практичного заняття. Опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання. <i>Літературні джерела: 14; 16; 19.</i>	6
<i>Змістовний модуль 8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств</i>		
Тема 8	Опрацювання лекційного матеріалу лекції № 8, підготовка до практичного заняття. Опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання. <i>Літературні джерела: 7; 9.</i>	6
Всього з дисципліни		49

Питання для самостійного вивчення:

Тема № 1 “Сутність бізнесу та підприємництва”

Як трактується підприємницька діяльність згідно із Законом України “Господарський кодекс України”?

Які проблеми притаманні підприємництву в Україні?

Як Ви розумієте поняття “вуличне підприємництво”?

Яка модель поведінки, на Ваш погляд, характерна для підприємця в Україні?

Тема № 2 “Підприємство як організаційна структура підприємництва ”

Як впливає ринкова кон’юнктура на здійснення підприємницької діяльності?

Чим характеризується комерційна підприємницька діяльність?

Які форми підприємництва існують в Україні?

Які існують основні напрями діяльності підприємства?

За якими критеріями розподіляється підприємницька діяльність?

Тема №3 „Правові основи організації бізнесу в Україні”

Які умови передують створенню власної справи?

Які дії обумовлюють вибір форми організації підприємства?

Чим завершується процес створення підприємства?

Які стадії проходить процес організації нового підприємства?

Кому належать контролюючі функції при ліквідації підприємства?

Тема № 4 “Фінансування підприємницької діяльності”

У чому полягають особливості ринку покупця і ринку продавця?

Чим обумовлена поява конкуренції на ринку?

Які особливості притаманні ринку недосконалої конкуренції?

У чому полягають економічні недоліки конкуренції?

Які чинники впливають на розвиток конкуренції?

У чому полягають особливості комерційної таємниці?

Тема № 5 “Система оподаткування в Україні”

Чим зумовлена необхідність державного регулювання підприємницькою діяльністю?

Які критерії усунення негативних впливів використовуються для державного регулювання підприємницької діяльності?

У чому полягає механізм державного регулювання бізнесу?

Які, на Ваш погляд, заходи з боку держави будуть сприяти розвитку підприємництва в Україні?

Тема № 6 “Основи менеджменту”

Які Вам відомі теорії сучасного менеджменту?

Які заходи потребують стратегічного, а які тактичного планування?

Які особливості мотиваційних заходів у різних країнах світу та України?

Види контролю за процесами підприємницької діяльності.

Тема № 7 “Комерційна діяльність підприємницьких структур”

Які основні положення віддзеркалюють концепцію маркетингу?

На яких принципах здійснюється впровадження маркетингу в підприємницьку діяльність?

Які завдання вирішує підприємець у рамках маркетингу?

Як реалізуються в практиці підприємницької діяльності функції маркетингу?

Які типи поведінки споживачів, на Ваш погляд, необхідно врахувати для підвищення ефективності підприємницької діяльності?

Тема № 8 “Зовнішньоекономічна діяльність підприємств”

Якими є перспективні напрями розвитку міжнародної діяльності для

підприємств України?

Якими нормативно-правовими актами, законами та стандартами регулюється підприємницька діяльність на міжнародному рівні?

Які особливості організації міжнародного бізнесу?

ЗРАЗОК ТЕСТІВ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 1

Запитання 1: Відповідність (графічне)

Обрати відповідне визначення для кожного наведеного терміну

- ✓ А. А. кількість товару, яку покупець хоче і може придбати за попит - це даних умов протягом певного періоду часу (дня, місяця, року тощо)
- ✓ В. В. кількість товару, яку продавець бажає продати за даних пропозиція умов в одиницю часу (за день, неділю, місяць, рік тощо) - це
- С. максимізація вигоди (доходу, прибутку) в процесі укладання різних угод
- ✓ С. стратегія - це Д. реалізація стратегії бізнесу у відносинах з контрагентами в кожному окремому випадку з використанням конкретних умов здійснення, строків і предметів угод, тобто способи та методи якими
- ✓ Д. тактика - це буде реалізована стратегія бізнесу
- ✓ Е. Е. невизначеність природних, людських та економічних ризик - це факторів, які за несприятливих умов можуть призвести до збитків у фінансово-господарській діяльності

Запитання 2: Множина варіантів

Повна економічна влада суб'єкта над об'єктом і повна відповідальність суб'єкта за результати користування

1. власність
2. присвоєння
3. користування
4. розпорядження

Запитання 3: Множина варіантів

Підприємництво - це

1. самостійний вид діяльності, спрямований на отримання прибутку
2. ініціативна систематична форма економічної діяльності
3. будь-який вид економічної діяльності
4. усе вищезазначене

Запитання 4: Множина варіантів

Підприємницький прибуток - це

1. різниця між доходами і витратами, отримана внаслідок реалізації підприємницького рішення
2. сума всіх доходів підприємця
3. прибуток від основної діяльності підприємця
4. немає правильної відповіді

Запитання 5: Множина варіантів

Новаторська функція підприємництва - це

1. впровадження нових форм організації виробництва, оплати праці
2. виробництво товарів, необхідних суспільству
3. реалізація власної мети підприємця
4. продукування нових ідей

Запитання 6: Множинна відповідь

Найголовніші суб'єкти підприємництва - це

1. фізичні та юридичні особи, зареєстровані у встановленому порядку
2. підприємець, держава, споживачі, партнери, конкуренти
3. обидві відповіді правильні
4. варіант 3), а також громадяни інших держав

Запитання 7: Множина варіантів

Основні мотиви підприємницької діяльності

1. отримання прибутку, бажання заробити
2. самореалізація, впровадження власних ідей
3. соціальний престиж, досягнення визнання в суспільстві
4. усе перераховане

Запитання 8: Множина варіантів

Підприємницька ідея - це

1. виявлений інтерес, який має конкретні економічні параметри
2. сукупність підприємницьких рішень, готових до впровадження
3. система взаємопов'язаних рішень, спрямованих на отримання прибутку
4. сукупність новаторських знань щодо нових товарів і послуг

Запитання 9: Множина варіантів

Основними особистими якостями підприємця є

1. цілеспрямованість, ініціативність, прагнення до нововведень
2. освіта, інтелект, вихованість
3. аналітичний склад мислення, досвід у бізнесі
4. оптимізм, розкутість, привабливість

Запитання 10: Множина варіантів

Суть виробничо-технічної функції підприємництва полягає у

1. тому, що підприємство займається виробництвом продукції, товарів, робіт і послуг, на які є попит на ринку
2. підприємство є основним місцем працевлаштування громадян
3. реалізуючи свою продукцію за кордоном, підприємство може представляти країну на міжнародному ринку

4. усе вище перераховане

Модуль 2

Запитання 1: Множина варіантів

Податки - це:

1. обов'язкові платежі (збори), що стягуються до державного бюджету з юридичних та фізичних осіб
2. добровільні внески юридичних та фізичних осіб, що сплачуються до бюджетів відповідних рівнів
3. обов'язкові внески до бюджету відповідного рівня або державного цільового фонду, здійснювані платниками у порядку ' на умовах, що визначаються законами України про оподаткування
4. правильної відповіді немає

Запитання 2: Множина варіантів

Стимулююча функція податків полягає в тому, що:

1. за допомогою податкової системи держава перерозподіляє національний доход на користь тих чи інших верств населення
2. держава, змінюючи умови оподаткування, застосовує систему податкових ставок, пільг і штрафів, сприяє вирішенню найважливіших соціально-економічних проблем
3. змінюючи податкові ставки, пільги та санкції, держава стимулює розвиток технологічного прогресу, інвестицій в базові галузі економіки
4. усі відповіді правильні

Запитання 3: Множина варіантів

Розрізняють такі типи менеджменту:

1. стратегічний, операційний
2. адміністративний, страховий, фінансовий
3. фінансовий, стратегічний, операційний
4. усі відповіді правильні

Запитання 4: Множина варіантів

Функція менеджменту - планування передбачає:

1. розподіл повноважень і відповідальності, виконання тих чи інших конкретних завдань, структура фірми тощо
2. пошук цілей фірми, визначення шляхів їх досягнення
3. стимулювання працівників до праці
4. ретельну перевірку виконання поставлених завдань

Запитання 5: Множина варіантів

Товари промислового призначення - це

1. товари повсякденного попиту
2. необоротні засоби, оборотні засоби, ділові послуги
3. оборотні і необоротні засоби
4. товари попереднього вибору

Запитання 6: Множина варіантів

Торгівлю класифікують за:

1. типом власності, рухом товарів, масштабами функціонування, сферами виробництва
2. типом власності, рухом товарів, часом проведення
3. обидві відповіді правильні
4. правильної відповіді немає

Запитання 7: Множина варіантів

Страховий документ - це

1. коносамент (накладна)
2. страховий поліс
3. рахунок-фактура
4. усе перераховане

Запитання 8: Множина варіантів

Супроводжувальний документ - це

1. коносамент (накладна)
2. страховий поліс
3. рахунок-фактура
4. усе перераховане

Запитання 9: Відповідність (графічне)

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну

☒ А. Експорт	А. Операції з вивезення з країни товарів, капіталу, технологій
☒ В.	В. Сукупність виробничо-господарських, організаційно-економічних та комерційних функцій, які забезпечують обмін продукцією з матеріально-речовій формі, та мають місце як на території України, так і за її межами
Зовнішньоекономічна діяльність	С. Операції з ввезення в крашу товарів, капіталу, технологій
☒ С. Імпорт	Д. Продаж раніше імпортованого товару за кордон
☒ D. Реекспорт	Е. придбання раніше експортованого без доробки товару за кордоном
☒ E. Реімпорт	

Запитання 10: Множина варіантів

Брокерські операції - це

1. операції, які здійснюються на основі угоди, що укладається на певний період і для певного регіону між підприємством і посередником на здійснення операції купівлі-продажу за рахунок і від імені підприємства
2. операції, при яких посередник не купує товар у виробника, а здійснює угоди купівлі-продажу за його рахунок і за винагороду, обумовлену договором (до 10 % від суми угоди)
3. операції, які здійснюються на біржах і передбачають виконання контрактів між продавцями і покупцями
4. правильної відповіді немає

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу з дисципліни “Основи підприємницької діяльності”. Виконання контрольної роботи сприяє поглибленому вивченню основних тем курсу, отриманню практичних навичок ведення бізнесу в умовах ринкових трансформацій економіки України, закріпленню знань щодо організації та ведення підприємницької діяльності.

Варіант контрольної роботи студент обирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е, Є	2
Ж, З, І, Ї	3
Й, К, Л	4
М, Н, О	5
П, Р, С	6
Т, У, Ф	7
Х, Ц, Ч	8
Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

Мета контрольної роботи – поглибити знання в галузі підприємництва на основі визначення та аналізу його проблем, а також сформувати уміння самостійно працювати з навчальною спеціальною літературою, законодавчими актами, статистичними матеріалами та з матеріалами власних досліджень в організаціях.

Послідовність виконання контрольної роботи

1. Індивідуальне завдання (зміст індивідуального завдання та його висвітлення).
2. Висновки та рекомендації.
3. Список використаної літератури.
4. Додатки (таблиці, схеми, документи тощо).

Контрольна робота повинна бути виконана та здана у термін, встановлений навчальним планом. Студенти, які не здали контрольну роботу, не допускаються до заліку.

Контрольна робота має бути надрукована за допомогою комп'ютера або написана власноручно. Забороняється вільне скорочення слів та фраз у роботі. Кожну сторінку роботи нумерують, залишаючи поле для зауважень викладача. Контрольну роботу студент повинен підписати і вказати дату її виконання. При задовільному виконанні контрольна робота буде зарахована. За наявності зауважень викладача студент доопрацьовує контрольну роботу.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Сутність та функції підприємництва.
2. Обмеження в підприємницькій діяльності.
3. На конкретних прикладах розкрийте, переважно в яких сферах поширений франчайзинг. Поясніть чому.

Варіант 2

1. Принципи підприємницької діяльності.
2. Установчі документи суб'єктів підприємництва.
3. Поясніть основні причини обмеженості розвитку венчурного фінансування в Україні.

Варіант 3

1. Правова база розвитку підприємництва.
2. Механізм заснування власної справи.
3. Обґрунтуйте об'єктивну необхідність державного регулювання підприємництва і розкрийте його методи.

Варіант 4

1. Історичний розвиток поняття “підприємництво”.
2. Ліцензування і патентування в підприємницькій діяльності.
3. Форми фінансової підтримки малого і середнього підприємництва в Україні.

Варіант 5

1. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності — юридичної особи.
2. Види господарських товариств та їх характеристика.
3. Урядові та неурядові організації, що сприяють розвитку підприємництва в Україні.

Варіант 6

1. Види підприємств в Україні.
2. Характеристика внутрішніх джерел фінансування підприємництва.
3. Лізинг як вид підприємницької діяльності.

Варіант 7

1. Підприємницька діяльність без створення юридичної особи.
2. Особливості фінансово-кредитного підприємництва.
3. Міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва в Україні.

Варіант 8

1. Державна регуляторна політика у сфері підприємництва.
2. Комерційне посередництво як вид підприємницької діяльності.
3. Статутний фонд та його формування.

Варіант 9

1. Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Роль бізнес-планування в підприємстві.
3. Припинення діяльності підприємницьких структур.

Варіант 10

1. Види підприємницької діяльності.
2. Спрощена система оподаткування.
3. Проблеми розвитку підприємництва в Україні.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Виникнення та еволюція поняття “підприємництв ”
2. Основні функції підприємництва та комплексна характеристика його сучасної сутності
3. Сутність та принципи складання бізнес-плану
4. Сутність та еволюція економічних систем
5. Товарне виробництво – матеріальна основа виникнення підприємництва
6. Підприємницька ідея
7. Визначення переваг створюваного підприємства
8. Засновницькі документи та їх підготування
9. Статутний фонд та його формування
10. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності
11. Основні способи організації власного бізнесу
12. Обмеження підприємництва
13. Припинення діяльності підприємства
14. Економічна свобода – основна передумова розвитку підприємництва
15. Рушійні сили підприємництва
16. Умови та принципи підприємницької діяльності
17. Психологія та етика підприємництва
18. Психологія підприємницького ризику
19. Культура підприємницької діяльності
20. Соціальна відповідальність бізнесу
21. Закони, які управляють поведінкою підприємців-товаровиробників
22. Основні типи та форми власності
23. Основні види підприємств та їх організаційні форми
24. Організаційно-правові форми підприємств та підприємницької діяльності
25. Місце і роль малого підприємництва в економіці
26. Сутність та еволюція маркетингу
27. Види маркетингової діяльності
28. Стратегія, програми та принципи маркетингу
29. Цінова політика підприємств
30. Якість товарів та їх доведення до споживачів
31. Життєвий цикл товару
32. Закономірності створення нових товарів
33. Ринкова символіка товару
34. Сутність та завдання збуту

35. Фінанси підприємства та фінансовий менеджмент.
36. Джерела залучення фінансових ресурсів та процес інвестування
37. Види інвестицій
38. Інвестиційні проекти підприємств та їх ефективність
39. Роль податків у фінансовій системі підприємства
40. Класифікація податків
41. Методи нарахування податків
42. Основні принципи кредитування
43. Лізинг і факторинг
44. Суть факторингу та форфейтингу
45. Кредити та платоспроможність підприємства
46. Основні види акцій
47. Сутність менеджменту
48. Функції менеджменту та форми управління підприємством
49. Етапи та методи прийняття управлінських рішень
50. Принципи та критерії роботи менеджера
51. Сутність та принципи складання бізнес-плану
52. Техніка складання бізнес-плану
53. Структура та зміст бізнес-плану
54. Світова торгівля та зовнішньоекономічна діяльність підприємств
55. Необхідність державного регулювання підприємницької діяльності
56. Правова база підприємництва в Україні

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Конституція України.
2. Закон України «Про підприємництво» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
3. Закон України «Про власність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/697-12>
4. Закон України «Про підприємства в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/887-12>
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
6. Закон України «Про господарські товариства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
7. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
8. Положення про державну реєстрацію суб'єктів підприємницької діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276-94-%D0%BF>
9. Андрушків Б. М. Основи організації підприємницької діяльності або абетка підприємця: [навчальний посібник] / Б. М. Андрушків, Ю. Я. Вовк, В. В. Гецько та ін. – Тернопіль: Вид. ТНТУ, 2010. – 300 с.
10. Антошкіна Л. І. Як організувати власний бізнес: Посібник для початкового підприємця / Л. І. Антошкіна, Л. М. Каліна. – К.: Негатайп, 2001. – 160 с.
11. Варналій З. С. Основи підприємництва: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2002. – 293 с.
12. Вінник О. М. Інвестиційне право: навчальний посібник– 2-ге вид., перероб. та доп. / О. М. Вінник. – К.: Правова єдність 2009. – 616 с.
13. Колот В. М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура: навч. посіб. [2-ге вид., перероб. та доп.] / В. М. Колот, І. М. Репіна, О. В. Щербина – К.: КНЕУ, 2009. – 444 с.
14. Ларіна Я. С. Основи бізнесу: навч. посіб. / Я. С. Ларіна, С. В. Мочерний, В. М. Фомішина, С. І. Чеботар. – К.: ВЦ «Академія», 2009. – 384 с.
15. Максимов Б. В. Психологія бізнесу і підприємництва: . Учебное пособие / Б. В. Максимов. – К.: ИД»Професионал», 2005. – 256 с.

16. Поляню В. В. Основи підприємництва: Навчальний посібник / В. В. Поляню, А. В. Кругляню. – К.: Дакор, КНТ, 2008. – 176 с.
17. Самоукин А. И. Теория и практика бизнеса: Учебно-практ. пособие / А. И. Самоукин, А. Л. Шишов. – М.: Русская Деловая Лит-ра, 1997. – 320 с.
18. Фінанси підприємств: Підручник/За ред. проф. А.М. Поддерьогіна. - К.: КНЕУ, 1998. – 368 с.
19. Шевеленко С. Д., Федів І. І. Підприємництво та підприємницька діяльність: Навч. посібник / За заг. ред. В.В. Сопка. - К.: Вища школа, 1997. – 224 с.

Додаткова література

20. Васенко В., Комісар С., Малікова І. Основи малого бізнесу і підприємницької діяльності. – Суми: ВАТ СОД, 2002. – 186 с.
21. Горленко Г. О. Власна справа (Основи малого бізнесу). Част. I [Методичний посібник] [3-ге вид., перероб. та доп.] / Г. О. Горленко, Т. Г. Гільберг, Г. Д. Думанська та ін. – К-Под-й: «Аксиома», 2009 – 112 с.
22. Дайновський Ю. А. Теорія і практика формування банку прийомів бізнесу [Монографія] / Ю. А. Дайновський, М. А. Козоріз та ін. – Львів: Каменяр, 1998. – 208 с.
23. Добротворский И. Л. Искусство войны в бизнесе. Стратегия и тактика / И. Л. Добротворский. – М.: Изд-во «Дело и Сервис», 2003. – 336 с.
24. Дороніна М. С. Культура спілкування ділових людей / М. С. Дороніна. – К.: Вид-во «КМ Academia». – 1997. – 192 с.
25. Макеева В. Г. Культура підприємництва: Учебное пособие для студ. вузов, обуч. по экон. спец. / В. Г. Макеева. – М.: Инфра-М, 2002. – 217 с.
26. <http://www.bank.gov.ua>
27. <http://www.google.com.ua>
28. <http://www.rada.gov.ua>
29. <http://www.kmu.gov.ua>
30. <http://www.me.gov.ua>
31. <http://www.minfin.gov.ua>
32. <http://www.ukrstat.gov.ua>
33. <http://www.worldbank.org.ua>

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Тематичний план дисципліни “Основи підприємницької діяльності”.....	5
Зміст дисципліни “Основи підприємницької діяльності”.....	6
Плани практичних занять (теми рефератів, питання для самоконтролю).....	9
Методичні вказівки до виконання самостійної роботи	16
Питання для самостійного вивчення.....	17
Зразок тестів модульного контролю.....	20
Методичні вказівки до виконання контрольної роботи.....	25
Варіанти контрольних робіт.....	27
Перелік питань, що виносяться на залік.....	29
Список рекомендованої літератури	31

ДЛЯ НОТАТОК

Владимир О. М. Навчальна програма та методичні рекомендації для практичної та самостійної роботи з дисципліни «Основи підприємницької діяльності» для студентів усіх форм навчання спеціальності 053 «Психологія» / О. М. Владимир, П. Д. Дудкін, І. Б. Федішин, Р. П. Шерстюк.– Тернопіль: ТНТУ, 2017. – 36 с.

Укладач: Владимир Ольга Михайлівна

Підписано до друку 12.01.2017 Формат 60×90 1/16.
Папір офсетний. Умов.-друк. арк.7,5.
Тираж 150 прим. Замовлення №21-2017.

* * * * *

Друк Пп. Цимбал Л. Є.
Свідоцтво про реєстрацію № 926951 від 30.07.2009 р.
м. Тернопіль, просп. С. Бандери, 15.
тел. (0352) 52-52-50.